

Eläinsuojien ympäristölupien valvonta

Ympäristönsuojelun viranhaltijat

Lamminpäivät

6.10.2017

Anne Polso

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Yleistä valvonnasta

- Valvontaviranomaisten tehtävänä yleisen edun valvonta
- Yleisen edun valvonta jakautuu ennakkovalvontaan ja jälkivalvontaan
- Ennakkovalvonnassa annetaan lausuntoja lupahakemuksista ja erilaisista ilmoituksista sekä haetaan muutosta päätöksiin, joissa luonnon- tai ympäristönsuojelun yleistä etua ei ole otettu huomioon
- Valvontatehtävien tärkeysjärjestys välttämätöntä
- Ennakollisen valvonnan osuus on tärkeä
- Kunnat käsittelevät yhä suurempia toimintoja, esim. EPOELYn alueelta siirtynyt kunnille edellisessä YSL:n uudistuksessa noin 300 eläinsuojaa

Luvanvaraiset eläinsuojat

	Eläinmäärä, jonka ylittävä määrä vaati ympäristölupa ennen	Eläinmäärä, jonka ylittävä määrä vaati ympäristölupa 1.5 alkaen	Eläinmäärä, jonka ylittävälle määrälle luvan käsittelee avi ennen	Eläinmäärä, jonka ylittävälle määrälle luvan käsittelee avi 1.5. alkaen
lypsylehmä	30	50	75	150
lihanauta	80	100	200	300
Hevonen, poni	60	60	-	-
Uuhi,vuohi	160	250	-	-
emakko	60	100	250	300
lihasika	210	250	1000	1200
munituskana	2700	4000	30 000	30 000
Broileri	10 000	10 000	40 000	40 000
Muu eläinsuoja	200	250	1000	1200

Luvanvaraiset turkistarhat

	Eläinmäärä, jonka ylittävä määrä vaati ympäristölupa ennen	Eläinmäärä, jonka ylittävä määrä vaati ympäristölupa 1.5 alkaen	Eläinmäärä, jonka ylittävälle määrälle luvan käsittelee avi ennen	Eläinmäärä, jonka ylittävälle määrälle luvan käsittelee avi 1.5. alkaen
Siitosnaarasminkki tai - hilleri	250	500	2000	2800
Siitosnaaraskettu tai - supi	50	250	600	1400
Muu turkistarha	200	250	1000	1200

ELÄINYKSIKKÖKERTOIMIEN KÄYTTÖ

UUDET

- luparajat
- toimivaltarajat
- YVA-tarpeen harkinta

EI VÄHIMMÄISETÄISYYKSIEN MÄÄRITTÄMISEEN

VANHAT

- vähimmäisetaisyyksien
määrittämiseen/sijainninohjaus
- lausunnot lupahakemuksista
- valitukset ?

Ympäristöhallinnon ohjeita
1/2010, liite 4, suositukset

Valvontasuunnitelma

- ELY-keskuksen on laadittava alueelleen säännöllistä valvontaa varten *valvontasuunnitelma*
- valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista
- suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö

Valvontaohjelma

- laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (*valvontaohjelma*)
- Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista
- Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla
- YMPÄRISTÖMINISTERIÖN UUSI VALVONTAOHJE VOIMAAN 16.5.2016
  - **kumoo aikaisemman 7.11.2012 annetun ohjeen
  - **valtio/kunnat
  - **YSL, vesilaki, jätelaki, merenkulun ympäristönsuojelulaki

Käsittelyajat

- Valvonnalliset ilmoitukset pyritään käsittelemään valvontaohjeen mukaisissa määräajoissa
- vuosi-ilmoitus 90 vrk:ssa
- kuukausi-ilmoitus 30 vrk:ssa
- päästöraja-arvon ylitys 14 vrk:ssa
- häiriöilmoitukset ilmoituspäivä + 3 työpäivää
- yleisöilmoitus 30 vrk:ssa

Tarkastustiheydet

- Laitosten määräaikaistarkastusten kohteet ja tarkastustiheys määritetään ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan riskinarvioinnin perusteella
- Valvontaohjeen mukaan laitokset jaetaan neljään valvontaluokkaan. Valvontaluokkia käytetään osoittamaan, kuinka usein laitoksessa on suoritettava määräaikaistarkastus.
- Valvontaluokassa 1 laitos tarkastetaan vähintään kerran vuodessa, valvontaluokassa 2 vähintään kerran kahdessa vuodessa, valvontaluokassa 3 vähintään kerran kolmessa vuodessa, valvontaluokassa 4 otantaperusteisesti kerran lupakaudessa, kuitenkin vähintään kerran 5-10 vuodessa.

Riskinarviointi

- Riskinarviointi käsittää toimialakohtaisen ja laitospohtaisen riskinarvioinnin. Toimialakohtaisessa riskinarvioinnissa on valittu muuttujiksi 10 sellaista riskiä, jotka eivät ole sidoksissa laitoksen sijaintiin tai toimintatapoihin.
- Eläinsuojissa tärkeimpänä haju
- Jokaisen muuttujan osalta arvioidaan erikseen riskin todennäköisyys ja sen toteutumisen vaikutukset ja niiden perusteella saatu riskin suuruus taulukoidaan ja pisteytetään. Laitoksen valvontaluokka määräytyy, kun edellä saatuun toimialakohtaiseen riskiin yhdistetään laitospohtainen riski, jonka arvioinnissa otetaan huomioon mm. laitoksen sijainnista johtuva riski, laitoksen toimintaan liittyvät riskit/päästöriski ja laitoksen valvonnasta saadut tiedot.

Eläinsuojien luokitus

- Teollisuuspäästödirektiivin tarkoittamien laitosten (IE-laitokset) valvontaluokka on lähtökohtaisesti direktiivin mukaan 1 ja riskinarvioinnilla valvontaluokka on sallittua alentaa valvontaluokkiin 2 tai 3.
- Suurimman osan IE-eläinsuojista on katsottu yhteisillä riskiperusteilla sijoittuvan valvontaluokkaan 3
- Muut eläinsuojat kuuluvat valvontaluokkaan 4
- Valvontaluokkaan 4 kuuluvista laitoksista tarkastetaan laitosryhmittäin satunnaisotantana 5 % vuodessa kuitenkin niin, että kaikki laitokset pyritään tarkistamaan vähintään n. 10 vuoden välein.

- Laitosten valvontaluokkaa voidaan nostaa tai laskea riskinarvioinnin perusteella. Valvontaluokan nostaminen voi perustua esim. päästöjen raja-arvojen ylityksiin, häiriö- ja/tai yleisöilmoitusten määrän kasvuun ja puutteisiin lupapäätöksen ja kehotusten noudattamisessa.
- Etelä-Pohjanmaan ELY:ssä:

	VL1	VL2	VL3	VL4
Eläinsuojat	5 %	8 %	82 %	5 %

	Määräaikaistarkastukset	
	IE-laitokset	Muut
Eläinsuojat	49	89

Valvontamaksut

- Valvonta ollut maksullista 1.1.2015
- Valvontamaksua peritään valvontaohjelman mukaisista määräaikaistarkastuksista, raporttien käsittelystä, hallintopakkoasiassa annetun kiellon, määräyksen tai toiminnan keskeyttämisen valvonnasta taikka onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa tehtävistä tarkastuksista.
- Maksun määräämistä varten laitokset on jaettu toiminnan laajuuden mukaan luokkiin A, B ja C ja maksun määrään vaikuttaa lisäksi onko kyseessä suppea vai laaja valvontatoimenpide. Mikroyrityksiltä perittävän maksun tulee olla kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan laajuus ja luonne.
- Valvonnan priorisointi välttämätöntä!

Yhteistyö

- ELY-keskus tekee valvontaa yhteistyössä alueen kuntien ja muiden viranomaisten kanssa (yhteiset tarkastuskäynnit).
- Muiden viranomaisten tarkastuksiin (esim. aluehallintovirasto, TUKES, Poliisi, Tulli, ELY-keskuksen maatalouden tukivalvontayksikkö, Y-aspa, kalatalousviranomainen, eläinlääkärit, rakennusvalvontaviranomaiset, palo- ja pelastuslaitokset, työsuojeluviranomaiset, terveysuojeluviranomaiset, Evira) osallistutaan, kun se on tarpeen ja mahdollista.
- Lisäksi neuvottelupäivät, koulutustilaisuudet, ennakkoneuvottelut

Valvonnan tulevaisuus ja haasteet

- ELYjen ympäristönsuojelun valvonta valtakunnalliseen valtiovirastoon (ainakin lupavalvonta)
- Ympäristönsuojelun tarvitsemaa keskeistä asiantuntijuutta maakuntavirastoon
- Syntyykö uusi lausuntomenettely samalla kun entisiä sujuvoitetaan perustettavan uuden valtioviraston ja sähköisten lupamenettelyjen myötä
- Sähköisten palvelujen ongelmat (tyvi-vahti, tiva-lupapalvelu, ylvalaskutus)
- eläinsuojien ilmoitusmenettely